

3. Retsmøder og retslistes

3.1. Afholdelse af retsmøder

3.1.1. Gældende ret

Domme afsiges ifølge retsplejelovens ordlyd altid i et retsmøde, jf. retsplejelovens § 28 a, stk. 2, § 49, stk. 7, § 54 a, stk. 4, § 219, stk. 3, og § 219 a, stk. 3. Hvis hverken parter eller andre er mødt op for at overvære domsafsigelsen, sker der i praksis alene det, at det tilføres retsbogen, at dommen er afsagt.

I civile sager kan udeblivelsesdomme i skriftligt forberedte sager, hvor sagsøgte ikke rettidigt indleverer et fyldestgørende svarskrift, afsiges uden afholdelse af retsmøde, jf. retsplejelovens § 28 a, stk. 2, og § 354, stk. 6.

Der er ikke hjemmel til en tilsvarende fremgangsmåde i de tilfælde, hvor der afsiges udeblivelsesdom, fordi sagsøgte ikke rettidigt har indleveret et senere processkrift, jf. retsplejelovens § 353, et endeligt påstandsdocument, jf. retsplejelovens § 356 a, eller genparter til brug for domsforhandlingen i landsretten, jf. retsplejelovens § 365, stk. 3-4. Sådanne udeblivelsesdomme må således afsiges mundtligt i et møde, hvis nogen er mødt op for at overvære domsafsigelsen.

Når en dom afsiges mundtligt, sker det ved oplæsning af domskonklusionen, jf. retsplejelovens § 219, stk. 3, og § 219 a, stk. 3. Der er ikke noget til hinder for, at dommeren kan oplæse eller referere mere af dommen, hvilket også forekommer i et vist omfang i praksis, men der er ingen pligt hertil.

Retsplejeloven indeholder ingen generelle regler om, hvorvidt *kendelser og beslutninger* skal afsiges i et retsmøde. Man kan næppe heller af regler om, at forhandlingerne forud for afgørelsen sker i et retsmøde, udlede, at selve afgørelsen også skal afsiges i et retsmøde.

Hovedreglen er derfor, at retten er frit stillet med hensyn til, om kendelser og beslutninger afsiges i et retsmøde eller uden afholdelse af retsmøde. Retsplejeloven indeholder dog enkelte regler, der bestemmer eller forudsætter, at nærmere angivne kendelser afsiges i et retsmøde – f.eks. skal kendelser om dørlukning i medfør af retsplejelovens § 29 altid afsiges i et offentligt retsmøde, jf. retsplejelovens § 29 c, stk. 2.

3.1.2. Lovforslagets udformning

3.1.2.1. Retsplejerådet har overvejet, i hvilket omfang der bør stilles krav om, at domme og kendelser afsiges i et retsmøde.

Som nærmere beskrevet nedenfor foreslår Retsplejerådet at udvide adgangen til at afsige domme uden

afholdelse af retsmøde. Forslaget er først og fremmest udtryk for en modernisering af retsplejelovens ordlyd, således at betegnelsen »retsmøde« forbeholdes tilfælde, hvor der også i almindelig forstand er tale om et møde. Forslaget er samtidig udformet på en sådan måde, at offentlighedens adgang til at gøre sig bekendt med afsagte domme *udvides* i forhold til gældende ret, idet enhver får adgang til at gennemse en doms konklusion i en uge efter dommens afsigelse.

Retsplejerådet foreslår, at domme i *civile sager* fremover ikke behøver at blive afsagt i et retsmøde. Tidspunktet for domsafsigelsen skal imidlertid på forhånd meddeles parterne og desuden bekendtgøres for offentligheden via retslisten.

I *straffesager* afsiges dommen i de fleste tilfælde samme dag som domsforhandlingen, og dommen bør efter Retsplejerådets opfattelse i så fald både af hensyn til tiltalte, eventuelle lægdommere og eventuelle tilhørere altid afsiges mundtligt i et retsmøde. Når dommen ikke afsiges samme dag som domsforhandlingen, og tiltalte ikke er varetægtsfængslet, bør dommen efter rådets opfattelse imidlertid ligesom i civile sager kunne afsiges uden afholdelse af retsmøde, men således at tidspunktet for domsafsigelsen på forhånd meddeles parterne og desuden bekendtgøres for offentligheden via retslisten.

Retsplejerådet foreslår i tilknytning hertil, at enhver skal have adgang til at *gennemse en doms konklusion*, når anmodning herom fremsættes *inden 1 uge* efter dommens afsigelse. Forslaget indebærer en forbedring af offentlighedens praktiske muligheder for at få indsigt i domskonklusioner, idet man fremover vil have en uge hertil og således ikke længere behøver at møde op på et ganske bestemt tidspunkt for at påhøre selve domsafsigelsen.

Der henvises til betænkningen side 103-106.

3.1.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Retsplejerådets synspunkter, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, 15, 21 og 22 (forslag til retsplejelovens § 28 a, kapitel 3 a, jf. navnlig § 41 a, og §§ 219 og 219 a), og bemærkningerne hertil.

3.2. Retslister

3.2.1. Gældende ret

Med hjemmel i retsplejelovens § 28, stk. 3, har justitsministeren fastsat regler om udarbejdelse og bekendtgørelse af retslistes, jf. bekendtgørelse nr. 811 af 28. oktober 1999.